מקורות פרשת האזינו-סוכות תשפ"ב

איך תוכחה חמורה כפרשת האזינו הפכה לשירה נעימה?

1. **דברים לא,יט:** ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם.

רש"י: 'האזינו השמים' עד 'וכפר אדמתו עמו'.

רמב"ם כתיבת ספר תורה ז,א: מצות עשה על כל איש ואיש מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו שנאמר '**ועתה כתבו לכם את השירה**', כלומר כתבו לכם תורה שיש בה שירה זו, לפי שאין כותבין את התורה פרשיות פרשיות. ואע"פ שהניחו לו אבותיו ספר תורה מצוה לכתוב משלו.

רמב"ן: ויקראה 'שירה' כי ישראל יאמרוה תמיד בשיר ובזמרה, וכן נכתבה כשירה, כי השירים ייכתבו בהם הפסק במקומות הנעימה.

רמב"ם תמידין ומוספין ו: במוספי שבת אומרים שירת האזינו וחולקין אותה לששה פרקים: 'הזי"ו ל"ך' כדרך שקוראין אותה ששה בבית הכנסת (ראשון: 'האזינו השמים ואדברה', שני: 'זכור ימות עולם', שלישי: ירכיבהו על במתי ארץ'), ואומרין פרק בכל שבת, גמרו השירה בששה שבתות חוזרין לראש.

2. דברים לא: למען תהיה לי השירה הזאת לְעֵד בבני ישראל: כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבתיו זבת חלב ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים אחרים ועבדום ונאצוני והפר את בריתי: והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו.

רמב"ן לב,מ: אין בשירה הזאת תנאי בתשובה ועבודה, רק היא שטר עדות שנעשה הרעות ונוכל, ושהוא יתברך יעשה בנו בתוכחות חימה אבל לא ישביתנו... השירה הזאת הבטחה מבוארת בגאולה העתידה על כרחן של מינים. וכך הזכירו במדרש ספרי: גדולה שירה זו שיש בה עכשיו ויש בה לשעבר ויש בה לעתיד לבוא ויש בה בעולם הזה ויש בה לעולם הבא. ולזה רמז הכתוב 'ויבוא משה וידבר את **כל** דברי השירה הזאת' - הזכיר 'כל' להגיד שהיא כוללת כל העתידות למו וגם אם היא קטנה בדיבור.

3. לקוטי שיחות כד/233: הנקודה של פרשת השירה **כשירה אחת רציפה** היא בכך, שמדגישה כיצד כל המאורעות של היהודים, אפילו אלו שנראות כמו היפך הטוב, מוביל אותם הקב"ה לתכלית אחת: הגאולה האמיתית והשלמה באחרית הימים. זאת אומרת שכולם הם שלבים בסדר העליות שמביאים את שלימות הטוב עבור ישראל, שעי"ז מתגלה לעתיד לבוא שלמות מלכותו של הקב"ה בעולם.

ראש השנה לא,א: במוספי שבת מה היו אומרים במקדש? הזי"ו ל"ך.

וכדרך שחלוקים כאן, חלוקים בבית הכנסת.

רמב"ם שם: במוספי שבת אומרים שירת האזינו, וחולקים אותה לשישה פרקים הזי"ו לך. וכדרך שקוראים אותה שישה בבית הכנסת ו[כך] אומרים פרק בכל שבת בבית המקדש.

לקו"ש שם 232: הרמב"ם מדגיש שקריאת השירה בכל שבת אינה שירה בפני עצמה, אלא בכל אחד ממוספי שבת אומרים '**שירת האזינו**', כל הפרקים הם חלק משירה אחת (רק בפועל נחלקת לומר חלק בכל שבת). ולכן החלוקה נלמדת **מבית הכנסת** כי שם בולט שכל הקריאה היא עניין אחד נמשך.

ר' צדוק מלובלין, דובר צדק ה: הוראת המילה 'שיר' - דבר המקיף סדר והיקף עניין, כמו 'כל בעלי השיר יוצאים בשיר' [שפירושו טבעת ושרשרת בעלי החיים שיוצאים בשבת]. וכן זמר וניגון [שחוזר על עצמו כמעגל]. וכך שירת האזינו מקפת כל הקומות לבני ישראל בכל הדורות וסדר ההיקף הזה נקרא שירה.... וכל התורה כוללת סדר היקף כל החיים אשר על פני האדמה ולכך זה מצוה אחרונה בתורה

4. ויקרא כג: בסכת תשבו שבעת ימים... למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים.

סוכה יא: 'בסוכות הושבתי' - ענני כבוד היו דברי ר' אליעזר, רבי עקיבא אומר: סוכות ממש עשו.

בראשית לג,יז: ויעקב נסע סכתה ויבן לו **בית** ולמקנהו עשה **סכת** על כן קרא שם המקום סכות.

רמב"ן: שבנה לו בית גדול ובו מגדל עוז להינצל מפני עשו [ולצאן הספיקה סוכה].

אלשיך: לא יאות לו יתברך צוותנו לעשות חג הסוכות אם לא בזמן שבית המקדש קיים... כי אדרבה נשב בסוכות ש**לא לשם שמחה** אלא לשם טלטול מדירת קבע **זכר לגלות! ולא שבעה ימים בלבד!**.

ליקוטי שיחות כו/210,214: הרמ"א מתחיל הגהותיו לשולחן ערוך במילים 'שויתי ה' לנגדי **תמיד**', וחותם בדיני פורים קטן: 'בי"ד באדר ראשון ירבה קצת בסעודה ... וטוב לב משתה **תמיד**'. הפעמיים 'תמיד' הללו הם כנגד 'שנים ליום עולה תמיד' ... לפני שיהודי מתחיל את עבודת היום עליו לשוות לעצמו את ה' תמיד, לקבל עליו עול מלכותו ועול מצוותיו. ואחרי שמסיים את כל העבודה, מגיע העניין של 'וטוב לב משתה תמיד', השמחה מהזכות להיות קשור ומחובר עם מצוות ה'.